

Відгук

офіційного опонента на дисертаційну роботу Адамчука Вадима Віталійовича за темою: «Програмування тренувального процесу спортсменів у легкоатлетичному багатоборстві на етапі безпосередньої підготовки до змагань», подану на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання та спорту за спеціальністю 24.00.01 – Олімпійський і професійний спорт

Актуальність. Робота Адамчука Вадима Віталійовича присвячена цікавому в теоретичному та важливому в практичному відношеннях питанню.

Проблема вдосконалення спортивної підготовки легкоатлетів-багатоборців вимагає оновлення змісту та форм навчально-тренувального процесу.

На сучасному етапі розвитку спорту програмування тренувального процесу під час безпосередньої підготовки до змагань можливе тільки при комплексному підході до вирішення цієї проблеми.

Дисертація В. В. Адамчука, безумовно, є актуальною, оскільки вона спрямована на пошук нових шляхів і невикористаних резервів для вдосконалення структури та змісту спортивної підготовки легкоатлетів-багатоборців на етапі безпосередньої підготовки до змагань.

Аналіз науково-методичної літератури з даної проблеми дозволив встановити, що науково-методичне забезпечення щодо вдосконалення спортивної підготовки легкоатлетів-багатоборців на етапі безпосередньої підготовки до змагань є недостатнім. Кількість наукових робіт, присвячених вивченню даної проблеми, – обмежена, а існуючі дані – суперечливі.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано згідно з Планом науково-дослідної роботи кафедри теорії і методики спорту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського на 2016–2020 рр. за темою «Теоретико-методичні основи програмування і моделювання підготовки

спортсменів різної кваліфікації» (номер державної реєстрації: 0116U005299).

Робота складається із вступу, п'яти розділів, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних літературних джерел (240), ілюстрована 52 таблицями та 10 рисунками. Дисертація викладена на 228 сторінках основного тексту.

У **вступі** обґрунтовано актуальність дослідження, вказано його об'єкт, предмет, мету, завдання та методи, розкрито наукову новизну, з'ясовано практичну значущість отриманих результатів, особистий внесок дисертанта, відображено апробацію результатів дослідження.

У **першому розділі** «Сучасні тенденції організації підготовки висококваліфікованих багатоборців з легкої атлетики» на основі даних наукової та методичної літератури проаналізовано структуру та типи річних макроциклів, які застосовуються у практиці підготовки спортсменів-легкоатлетів; узагальнено основні положення та досвід застосування методів моделювання та програмування річного циклу підготовки кваліфікованих спортсменів, у тому числі багатоборців; визначено сучасні підходи до управління підготовкою спортсменів у легкоатлетичному багатоборстві.

Аналіз наукових досліджень свідчить про значний інтерес науковців до проблеми програмування тренувального процесу спортсменів у легкоатлетичному багатоборстві на етапі безпосередньої підготовки до змагань, проте у практичному відношенні означена проблема потребує подальшого вивчення.

У **другому розділі** «Методи й організація дослідження» наведено методи, обґрунтовано їх застосування, представлено організацію досліджень. Залежно від поставлених мети та завдань процес дослідження включав ряд послідовних, логічно взаємопов'язаних етапів.

Безумовно, методи дослідження забезпечили створення теоретико-методичної бази для вдосконалення структури та змісту спортивної підготовки легкоатлетів-багатоборців на етапі безпосередньої підготовки до змагань.

У **третьому розділі** «Структура і зміст тренувального процесу спортсменів високої кваліфікації в легкоатлетичному багатоборстві на етапі

безпосередньої підготовки до змагань» наведено результати констатувального етапу експерименту. Висвітлено розроблену методику контролю тренувальної роботи у легкоатлетичному багатоборстві. Проаналізовано календар змагань висококваліфікованих багатоборців у річному макроциклі. На основі хронометрування тренувальної роботи, вивчення робочої документації тренерів, індивідуальних щоденників спортсменів і педагогічних спостережень охарактеризовано структуру та зміст тренувального процесу. Модель підготовки враховувала обсяг, спрямованість, динаміку тренувальних навантажень і їх співвідношення у тренувальних мезоциклах та мікроциклах.

У **четвертому розділі** «Експериментальне обґрунтування програмування й організації тренувального процесу висококваліфікованих легкоатлетів-багатоборців на етапі безпосередньої підготовки до змагань» розглянуто результати проведення формувального педагогічного експерименту з удосконалення підготовки в легкоатлетичному багатоборстві на основі програмування тренувального процесу.

Ефективність практичної реалізації розроблених моделей програм експериментально доведена збільшенням функціональних фізичних і змагальних показників підготовленості спортсменів.

У **п'ятому розділі** «Аналіз і узагальнення результатів дослідження» узагальнено результати проведеного дисертаційного дослідження й висвітлено дискусійні питання. Здійснено короткий аналіз даних, отриманих у ході педагогічного експерименту та їхнє порівняння з наявними даними сучасних літературних джерел. Представлено наукові дані трьох видів, отриманих у результаті проведеного дослідження.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. На основі проведеного комплексного теоретичного аналізу й узагальнення даних науково-методичної літератури автор чітко визначив об'єкт і предмет дослідження, його мету та завдання. Для вирішення поставлених завдань були використані адекватні методи наукового пошуку, які дозволили обґрунтувати на високому науково-

методичному рівні основні положення результатів дослідження, висновки дисертаційної роботи та практичні рекомендації.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що вперше:

– розроблено алгоритм використання індивідуалізованих програм підготовки висококваліфікованих легкоатлетів-багатоборців на етапі безпосередньої підготовки до змагань;

– створено фонд спеціальних тренувальних засобів та обґрунтовано модельні комплекси для розвитку базових фізичних якостей, стимуляції енергетичних систем і вдосконалення змагальних вправ;

– експериментально перевірено ефективність практичної реалізації моделей програмування та структурування підготовки легкоатлетів-багатоборців на етапі безпосередньої підготовки до змагань та ін.

Практичне значення результатів дослідження полягає в розробці та обґрунтуванні алгоритму побудови індивідуальних тренувальних програм висококваліфікованих багатоборців на етапі безпосередньої підготовки до змагань.

Розроблені моделі програмування різних структурних утворень тренувального процесу застосовані у практиці підготовки спортсменів у легкоатлетичному багатоборстві.

Практичні результати дослідження впроваджені в навчально-тренувальний процес СДЮСШ з легкої атлетики м. Вінниці, Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, ШВСМ м. Львова та ін., про що свідчать акти впровадження.

Повнота викладу результатів дослідження у друкованих працях. Основні результати дисертаційної роботи викладені в 11 наукових публікаціях, з яких 6 – у спеціалізованих фахових виданнях України, 1 – в журналі, що включений до міжнародної наукометричної бази даних.

Апробація результатів дослідження. Основні теоретичні положення дисертаційного дослідження доповідалися на III Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих учених «Актуальні проблеми сучасної науки

та наукових досліджень» (Вінниця, 2015), на міжнародних конференціях «Фізична культура, спорт та здоров'я нації» (Вінниця, 2016, 2019) та ін.

Відповідність дисертації вимогам МОН України. Структура, обсяг основного тексту, оформлення дисертаційної роботи відповідають вимогам МОН України.

Рекомендації щодо використання результатів дослідження. Результати дисертаційного дослідження можуть бути використані в практичній діяльності тренерів і викладачів із метою підвищення ефективності спортивної підготовки легкоатлетів-багатоборців, а також у навчальному процесі студентів спортивних вузів України.

Недоліки дисертаційної роботи. Разом із тим, робота містить ряд недоліків, які, на нашу думку, не мають принципового характеру та не заперечують теоретичних і методичних здобутків автора:

1. Згідно вимог Міністерства освіти і науки України, у «Вступі» необхідно навести публікації опонентів, які стосуються теми дослідження.

2. У розділі 1 треба зробити більший акцент на аналізі існуючих проблем. Невідомо, чи поділяє здобувач погляди науковців на ці проблеми. Необхідно показати свої ставлення до наукових розробок інших авторів.

3. У підрозділі 3.3 автор вказує, що на основі опитування тренерів із проблеми управління підготовкою кваліфікованих багатоборців отримана інформація про сучасний стан вирішення проблеми. При цьому не наведено жодної анкети, жодного прізвища тренера.

4. У розробленому алгоритмі авторської програми підготовки висококваліфікованих легкоатлетів-багатоборців не знайшлося місця рекомендаціям із відновлення організму спортсменів, які базувалися б на закономірностях і принципах планомірного становлення спортивної майстерності.

5. Кількість висновків потрібно скоротити та зробити їх більш конкретними.

6. У роботі є друкарські помилки та стилістичні погрішності, на які автору вказано.

Інших зауважень немає, дисертація написана літературною мовою, добре проілюстрована і з цієї точки зору залишає приємне враження.

Загальний висновок

Зважаючи на актуальність теми дослідження, його наукову новизну та практичне значення, використання адекватних методів, обґрунтованість висновків, вважаю, що дисертаційне дослідження Адамчука Вадима Віталійовича «Програмування тренувального процесу спортсменів у легкоатлетичному багатоборстві на етапі безпосередньої підготовки до змагань» відповідає п. 11 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567 (зі змінами, внесеними з постанов Кабінету Міністрів України № 656 від 19.08.2015 року, № 1159 від 30.12.2015 року), а її автор В. В. Адамчук заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання та спорту за спеціальністю 24.00.01 – Олімпійський і професійний спорт.

Офіційний опонент:

доктор наук з фізичного виховання
та спорту, професор, завідувач кафедри
теоретико-методичних основ
фізичного виховання та спорту
Житомирського державного
університету імені Івана Франка

Рустам АХМЕТОВ

Проректор з наукової і міжнародної роботи
Житомирського державного
університету імені Івана Франка,
кандидат економічних наук, доцент

Тетяна БОЦЯН

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ:
Начальник відділу кадрів Житомирського
державного університету
імені Івана ФРАНКА

